

ПРИЛОЗИ ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ИЗВЈЕШТАЈА О БУЏЕТСКИМ ИЗДВАЈАЊИМА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

Прилог I

Класификација области истраживања и развоја

Према методологији за спровођење истраживања, усклађеној са међународним стандардима, које је поставио OECD и објавио у Фраскати приручнику 2015 - Мјеренje научних, технолошких и иновативних активности - Приручник за прикупљање и извјештавање података о истраживању и експерименталном развоју.

1.0.0 ПРИРОДНЕ НАУКЕ

- 1.1.0 Математика
- 1.2.0 Рачунарске и информационе науке
- 1.3.0 Физичке науке
- 1.4.0 Хемијске науке
- 1.5.0 Наука о Земљи и повезане науке о животној средини
- 1.6.0 Биолошке науке
- 1.7.0 Остале природне науке

2.0.0 ИНЖЕЊЕРСТВО И ТЕХНОЛОГИЈА

- 2.1.0 Грађевинарство и архитектура
- 2.2.0 Електротехника, електроника и информационо инжењерство
- 2.3.0 Машичко инжењерство
- 2.4.0 Хемијско инжењерство
- 2.5.0 Материјали
- 2.6.0 Медицинско инжењерство
- 2.7.0 Инжењерство животне средине
- 2.8.0 Биотехнологија животне средине
- 2.9.0 Индустриска биотехнологија
- 2.10.0 Нанотехнологија
- 2.11.0 Остале инжењерства и технологије

3.0.0 МЕДИЦИНСКЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ НАУКЕ

- 3.1.0 Основна медицина
- 3.2.0 Клиничка медицина
- 3.3.0 Здравствене науке
- 3.4.0 Медицинска биотехнологија
- 3.5.0 Остале медицинске науке

4.0.0 ПОЉОПРИВРЕДНЕ НАУКЕ

- 4.1.0 Пољопривредне биљне науке, шумарство и рибарство
- 4.2.0 Наука о животињама и млијеку
- 4.3.0 Ветеринарска наука
- 4.4.0 Пољопривредна биотехнологија
- 4.5.0 Остале пољопривредне науке

5.0.0 ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ

- 5.1.0 Психологија
- 5.2.0 Економија и пословање
- 5.3.0 Педагошке науке
- 5.4.0 Социологија
- 5.5.0 Право
- 5.6.0 Политичке науке
- 5.7.0 Друштвена и економска географија
- 5.8.0 Медији и комуникације
- 5.9.0 Остале друштвене науке

6.0.0 ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ

- 6.1.0 Историја и археологија (историја науке и технологије је под 6.3, историја специфичних наука је у одговарајућем пољу)
- 6.2.0 Језици и књижевност
- 6.3.0 Филозофија, етика и религија
- 6.4.0 Умјетност (умјетност, историја умјетности, умјетност извођења, музика)
- 6.5.0 Остале хуманистичке науке

Прилог II

НОМЕНКЛАТУРА ЗА АНАЛИЗУ И ПОРЕЂЕЊЕ НАУЧНИХ ПРОГРАМА И БУЏЕТА

Nomenclature for the analysis and comparison of scientific programmes and budgets 2007 (NABS 2007)

01 ИСТРАЖИВАЊЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЈА ЗЕМЉЕ

Ово поглавље обухвата ИР у сљедећим областима: истраживање Земљине коре и омотача, мора, океана и атмосфере и њихово искориштавање; климатска и метеоролошка изучавања, поларна истраживања и хидрологија; лежишта минерала, нафте и природног гаса; истраживање и искориштавање морског дна; Земљина кора и омотач осим морског дна; хидрологија; мора и океани; атмосфера.

Ово поглавље не обухвата ИР у области: загађивање (обухваћено у Поглављу 2); побољшање тла (обухваћено у Поглављу 4); коришћење земљишта и рибарство (обухваћено у Поглављу 8).

02 ОЧУВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Ово поглавље обухвата ИР у сљедећим областима: заштита од загађивања, усмијерена на идентификацију и анализу извора загађења и њихових узрокчника, те загађиваче ваздуха, укључујући њихово распршивање у животну средину и утицаје човека, врста (фауна, флора, микроорганизми) и биосфере; развој објекта за мјерење свих облика загађења; елиминација и превенција свих облика загађења у свим типовима животне средине; заштита атмосфере и климе; заштита амбијенталног ваздуха; чврсти отпад; заштита амбијенталних вода; заштита земљишта и подземних вода; звук и вибрације; заштита врста и станишта; заштита од природних катастрофа; радиоактивно загађење.

03 ИСТРАЖИВАЊЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЈА СВЕМИРА

Ово поглавље обухвата ИР које се тиче цивилног истраживања свемира. Такође обухвата ИР у сљедећим областима: научно истраживање свемира; програми примјењених истраживања; системи лансирања; свемирске лабораторије и путовање у свемир.

Ово поглавље не обухвата одговарајући ИР у области одбране (обухваћено у Поглављу 14).

Треба напоменuti да се ИР у области цивилног истраживања углавном не бави посебним циљевима, често има специфичан циљ, као што је повећање нивоа општег знања (на пример у области астрономије) или се бави специфичним примјенама (нпр. телекомуникациони сателити).

04 ТРАНСПОРТ, ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ И ОСТАЛЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Ово поглавље обухвата ИР у сљедећим областима: развој инфраструктуре и земљишта, укључујући изградњу зграда; просторно планирање; заштита од штетних утицаја код урбаног и руралног планирања; саобраћајни системи; системи телекомуникација; просторно планирање; градња и планирање изградње; грађевинарство; снабдијевање водом.

Ово поглавље не обухвата ИР који се тиче осталих облика загађења, осим штетних утицаја у градовима (обухваћено у Поглављу 2).

05 ЕНЕРГИЈА

Ово поглавље обухвата ИР у сљедећим областима: производња, складиштење, пренос, дистрибуција и рационално коришћење свих облика енергије; процеси креирани како би се повећала ефикасност производње енергије и дистрибуције; студија очувања енергије; енергетска учиковитост; скупљање и складиштење CO₂; обновљиви извори енергије; нуклеарна физија и физија; водоник и гориве ћелије; остале врсте енергије и технологије складиштења.

Ово поглавље не обухвата ИР у сљедећим областима: тражење и откривање руда (обухваћено у Поглављу 1); погон возила и мотора (обухваћено у Поглављу 6).

06 ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА И ТЕХНОЛОГИЈА

Ово поглавље обухвата ИР у сљедећим областима: унапређење индустриске производње и технологије; индустриски производи и производни процеси; побољшање економске учиковитости и конкурентност; сва производња према NACE Rev.2 (шифре од 10 до 33); отпад за рециклажу (метални и неметални).

Ово поглавље не обухвата ИР који се тиче индустриских производа и процеса њихове производње тамо где су они саставни дио других циљева (нпр. одбрана, свемир, енергија, пољопривреда).

07 ЗДРАВСТВО

Ово поглавље обухвата ИР који се тиче заштите, унапређења и обнове људског здравља – у ширем смислу, како би се укључили и здравствени аспекти исхране и хигијена хране. Обухвата све од превентивне медицине, укључујући све аспекте медицинских и хируршких третмана, како за појединце тако и за групе, те пружање болничке и кућне његе, па до социјалне медицине и педијатријских и геријатријских истраживања. Ово поглавље такође обухвата ИР у областима: превенција, надзор и контрола заразних и незаразних болести; надзор здравственог стања; унапређење здравља; медицина рада; законодавство и прописи јавног здравства; руковођење јавним здравством; специфичне јавне здравствене службе; лична здравствена њега за угрожене и становништво високог ризика.

08 ПОЉОПРИВРЕДА

Ово поглавље обухвата ИР у сљедећим областима: унапређење пољопривреде, шумарства, рибарства и производње намирница; хемијска ћубрива, биоциди, биолошка контрола штеточина и механизација пољопривреде; утицај пољопривредних и активности шумарства на животну средину; област развоја продуктивности и технологије хране; пољопривреда, шумарство и рибарство; сточарство; ветеринарска наука и остале пољопривредне науке.

Ово поглавље не обухвата ИР у сљедећим областима: смањење загађености (обухваћено у Поглављу 2); развој руралних области, изградња и планирање изградње, унапређење садржаја за одмор и рекреацију у руралним областима и пољопривредно водоснабдијевање (обухваћено у Поглављу 4); енергетске мјере (обухваћено у Поглављу 5); прехрамбена индустрија (обухваћено у Поглављу 6).

09 ОБРАЗОВАЊЕ

Ово поглавље обухвата ИР у сљедећим областима: образовање у општем смислу укључујући обуку, педагогију, дидактику; образовање, специјално (за надарене особе, за one са посебним потребама); предшколско образовање и основна школа; средња школа; образовање након средње школе, које није високо; високо образовање; допунске услуге образовања.

10 КУЛТУРА, РЕКРЕАЦИЈА, РЕЛИГИЈА И МАСОВНИ МЕДИЈИ

Ово поглавље обухвата ИР у сљедећим областима: друштвени феномени културних дјелатности, религија и слободне активности како би се дефинисао њихов утицај на друштвени живот; расна и културална интеграција и друштвене и културне промјене у овим областима. Концепт „културе“ обухвата социологију науке, религију, умјетност, спорт и слободне активности, те такође покрива између осталог и ИР у области медија, владање језиком и социјалну интеграцију, библиотеке, архиве и спољну културну политику; рекреативне и спортске услуге; културне услуге; емитовање и издавачке услуге; вјерске и друге услуге заједнице; јавна управа.

11 ПОЛИТИЧКИ И ДРУШТВЕНИ СИСТЕМИ, СТРУКТУРЕ И ПРОЦЕСИ

Ово поглавље обухвата ИР које се тиче: политичке структуре друштва, питања јавне управе и економске политике; регионалних студија и управљања на више нивоа; друштвених промјена, друштвених процеса и друштвених конфликтова; развоја социјалне заштите и система социјалне помоћи; друштвених аспеката организације рада; гендер друштвене студије укључујући дискриминацију и уобичајене проблеме; развој метода борбе против сиромаштва на локалном,

националном и међународном нивоу; заштита одређених категорија становништва на друштвеном нивоу (имигранти, деликвенти, "отпадници" и слично.), на социолошком нивоу, тј. узимајући у обзир њихов начин живота (млади људи, одрасли, пензионери, инвалиди, итд.) и на економском нивоу (потребачи, фармери, рибари, рудари, незапослени, итд.); начини пружања социјалне помоћи када се десе изненадне промјене (природне, технолошке или социјалне) у друштву.

Ово поглавље не обухвата ИР у областима: индустриско здравље, здравствена контрола заједница са аспекта организације и друштвено-медицинског аспекта, загађеност на радном мјесту, превенција индустриских незгода и медицински аспекти узрока индустриских незгода (обухваћено у Поглављу 7).

12 ОПШТЕ УНАПРЕЂЕЊЕ ЗНАЊА: ИР ФИНАНСИРАН ИЗ ОПШТИХ ФОНДОВА УНИВЕРЗИТЕТА

12.1 ИР у области природних наука финансиран из општих фондова универзитета за математику, рачунарске и информационе науке, физичке науке, хемијске науке, наука о Земљи и повезане науке о животној средини, биолошке науке и остале природне науке.

12.2 ИР у области инжењерство и технологија финансиран из општих фондова универзитета за грађевинарство и архитектuru, електротехнику, електронику и информационо инжењерство, машинско инжењерство, хемијско инжењерство, материјали, медицинско инжењерство, инжењерство животне средине, биотехнологију животне средине, индустриску биотехнологију, нанотехнологију, остало инжењерства и технологије.

12.3 ИР у области медицинских и здравствених наука финансиран из општих фондова универзитета за основну медицину, клиничку медицину, здравствене науке, медицинску биотехнологију и остале медицинске науке.

12.4 ИР у области пољопривредних наука финансиран из општих фондова универзитета за пољопривредне биљне науке, шумарство и рибарство, науку о животињама и млијеку, сточарство, ветеринарске науке, пољопривредну биотехнологију и остале пољопривредне науке.

12.5 ИР у области друштвених наука финансиран из општих фондова универзитета за психологију, економију и пословање, педагошке науке, социологију, право, политичке науке, друштвену и економску географију, медије и комуникације и остале друштвене науке.

12.6 ИР у области хуманистичких наука финансиран из општих фондова универзитета за историју и археологију, језике и књижевност, филозофију, етику и религију, умјетност (умјетност, историја умјетности, умјетност извођења, музика) и остале хуманистичке науке.

13 ОПШТЕ УНАПРЕЂЕЊЕ ЗНАЊА: ИР ФИНАНСИРАН ИЗ ДРУГИХ ИЗВОРА

13.1 ИР у области природних наука финансиран из других извора за математику, рачунарске и информационе науке, физичке науке, хемијске науке, наука о Земљи и повезане науке о животној средини, биолошке науке и остале природне науке.

13.2 ИР у области инжењерство и технологија финансиран из других извора за грађевинарство и архитектuru, електротехнику, електронику, информационо инжењерство, машинско инжењерство, хемијско инжењерство, материјале, инжењерство заштите животне средине, биотехнологију животне средине, индустриску биотехнологију, нанотехнологију и остало инжењерства и технологије.

13.3 ИР у области медицинских и здравствених наука финансиран из других извора за основну медицину, клиничку медицину, здравствене науке, медицинску биотехнологију и остале медицинске науке.

13.4 ИР у области пољопривредних наука финансиран из других извора за пољопривредне биљне науке, шумарство и рибарство, науку о животињама и млијеку, ветеринарску науку, пољопривредну биотехнологију и остале пољопривредне науке.

13.5 ИР у области друштвених наука финансиран из других извора за психологију, економију и пословање, педагошке науке, социологију, право, политичке науке, друштвену и економску географију, медије и комуникације и остале друштвене науке.

13.6 ИР у области хуманистичких наука финансиран из других извора за историју и археологију, језике и књижевност, филозофију, етику и религију, умјетност (умјетност, историја умјетности, умјетност извођења, музика) и остале хуманистичке науке.

14 ОДБРАНА

Ово поглавље обухвата ИР у сљедећим областима: војне сврхе, основно, нуклеарно и свемирско ИР које финансирају Министарства одбране.

Ово поглавље не обухвата на пример ИР финансиран од стране Министарства одбране у областима метеорологије, телекомуникација и здравства, који треба да се класификују у одговарајућа поглавља.